

Toen we zeven jaar geleden besloten het Vlaamse traject van GR 12 te gaan wandelen, deden we dat met de nodige dosis scepsis en argwaan. Een groteroutepad door het drukste en dichtstbevolkte deel van ons land, was dat geen vorm van zelfkastijding? Toch niet, zo bleek, en de verrassing die ons toen te beurt viel herhaalde zich de afgelopen weken, toen we het vernieuwde traject 'in preview' mochten ontdekken.

→ Tekst en foto's Luc Verdegem

GR 12 versie 2.0

Deel 1: van Bergen op Zoom tot Mechelen

Het Begijnhof van Antwerpen.

Langs de kade van de Schelde.

Het Peerdbos in Brasschaat (foto Peter Van Steerteghem)

Het lagesnelheidstraject

Even een sprong in de tijd. Er bestond al langer een keurig uitgestippelde wandelroute tussen Brussel en Parijs onder de noemer GR 12. In Nederland hadden ze het Floris V-pad dat Amsterdam verbond met Bergen op Zoom. Een bijkomend lijntje tussen Bergen op Zoom en Brussel zou dus resulteren in een internationaal pad dat drie Europese hoofdsteden met elkaar verbond. Maar zo eenvoudig lag het niet. Weenigen geloofden dat het mogelijk was om langs de drukke en dichtbebouwde as Antwerpen-Brussel een interessant wandeltraject uit te stippelen. Daar kwam bij dat men rond die tijd bezig was met de uitbouw van de HST-lijn, niet direct een project dat geassocieerd wordt met wandelopportunities.

Tot een koppige doordouwer het op zich nam om de hogesnelheidstrein toch een broertje te geven in de vorm van een lagesnelheidstraject. Wat eerst onmogelijk leek mondde uit in een verrassend afwisselend en groen wandelpad waarin zelfs steden als Lier en Mechelen een plaats kregen. Het Vlaamse deel van GR 12 werd officieel ingelopen op 10 maart 2002. Sindsdien is het mogelijk om helemaal van Amsterdam tot Parijs te stappen, een traject van ongeveer 1000 km.

Verrassend groen

Een eerste vaststelling na onze verkenningen in 2008 en 2015: het oorspronkelijke traject onderging opvallend weinig wijzigingen. Dat bewijst dat de ontwerpers puik werk geleverd hebben, maar ook dat de situatie in dit erg drukke stukje Vlaanderen de laatste 15 jaar redelijk stabiel gebleven is. Blijkbaar ziet iedereen in dat er weinig manoeuvreerruimte overblijft en dat het overblijvende groen beter bewaard dan gekapt wordt.

En dat er nog groen is, dat hebben we gemerkt! Tijdens de eerste 60 km van *Bergen op Zoom* tot Schoten slaagt GR 12 er in om bijna continu in het groen te blijven. Kleine routewijzigingen maken het oorspronkelijke traject zelfs nog aangenamer, bijvoorbeeld bij het Fort Ertbrand tussen *Putte-Kapellen* en Kapellenbos, waar de doortocht van een villawijk vervangen is door een traject in het Mastenbos. Wat verder, bij het verlaten van het Peerdsbos, trekt de route nu helemaal het Provinciaal Domein Vordenstein in om uit te komen bij het Kasteel van Schoten. De lange asfalttocht langs de Schotenvaart is daarmee uit het parcours verdwenen. De sceptici die denken dat er in de brede noordoostrand van Antwerpen geen bossen en parken meer te vinden zijn, moeten dringend hun mening herzien.

Verrassend veel groen in een stuk Vlaanderen dat vanuit de auto aanvoelt als een saaie betonvlakte.

West of oost

Tweede vaststelling: het Kasteel van Schoten is niet zomaar een nieuwe bezienswaardigheid op het traject. De wandelaar anno 2015 kan er kiezen voor een volledig nieuwe westelijke variant via Antwerpen. Over die optie later meer. Eerst zetten we onze tocht verder langs het hoofdtraject via *Wommelgem*, *Ranst*, *Broechem*, *Emblem* en *Kessel* om 36 km verder aan te komen in *Lier*. Dit deel van het pad onderging nauwelijks wijzigingen. Ook in deze toch

erg drukbevolkte streek staan we versteld van al het groen en de vele onverharde paden die ons onder de voeten geschoven worden. Uitschieters zijn het eeuwenoude Zevenbergenbos, de Bossenstein waterburcht midden een golfterrein, de intensieve fruitteelt rond Broechem en Emblem, de Kesselse Heide, het Fort van Kessel en de Kleine Nete die ons Lier inloodt. De GR-passage door het gezellige stadje is mooi meegenomen.

Tot Mechelen hebben we nog een kleine 30km voor de boeg. De route naar de Maneblussersstad loopt via *Onze-Lieve-Vrouw-Waver* en *Bonheiden* en ademt een veel opener sfeer uit dan de 100 vorige kilometers. Dit is meer een landbouwstreek, alhoewel het ook hier niet ontbreekt aan natuurgebieden, af en toe een stuk bos en zelfs nog een fort dat deel uitmaakte van de Antwerpse fortengordels. Op dit deel onderging de route twee belangrijke wijzigingen. Aan het Bos van de Brede Zijpe gaat het nu achter het Fort van *Koningshooikt* door en zo verder naar *Onze-Lieve-Vrouw-Waver*, zonder meer een aanwinst voor het parcours. Bij *Mechelen* loopt GR 12 niet langer langs de Dijle de stad in. De enorme bouwwerken aan het Mechelse sporencomplex noopten de padontwerpers om langs het station Nekkerspoel te passeren. Daardoor werd ook de route tot in het centrum van Mechelen helemaal verlegd.

Onze conclusie: ook na deze nieuwe verkenning blijven de grote variatie en het vele groen verrassen in een stuk Vlaanderen dat vanuit de auto aanvoelt als een saaie betonvlakte. Het gezegde 'onbekend is onbemind' is hier zeker op zijn plaats.

Antwerpen op de GR-kaart

Kies je in Schoten voor de westelijke variant, dan krijg je de primeur van 60 spiksplinter-

Dansende nimfen in het Park Den Brandt.

Het fort van Kessel (foto Ronald Rothwell).

nieuwe GR-kilometers die bovendien ook voor het eerst het centrum van *Antwerpen* op de GR-kaart zetten. Dat groteroutepaden in wijde bogen rond grote steden trekken is niet meer van deze tijd. Omwille van hun rijke socio-culturele geschiedenis en de vele bezienswaardigheden worden steden vandaag in alle richtingen doorkruist met wandelroutes. Geïntegreerd in langeafstandsroutes vormen ze een welgekomen afwisseling met de plattelandstrajecten, verzekeren ze een betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer en bieden ze een brede keuze aan verblijfsmogelijkheden voor alle budgetten. De meeste Belgische steden lagen al op GR-routes, alleen Antwerpen ontbrak nog in het rijtje.

Wie denkt de GR 12-doortocht van Antwerpen even vlotjes op een dag af te haspelen heeft het mis. Er is onderweg zoveel te zien en te beleven dat het zonde zou zijn om dat op een draffe te doen. Bovendien zijn er tussen het Kasteel van Schoten en Fort 6 in Wilrijk maar liefst 30 wandelkilometers uitgestippeld, ook al bedraagt de afstand in vogelvlucht amper 10 km. Er wordt dus stevig wat afgekronkeld in 't Stad.

Uiteraard komen heel wat beroemde toeristische trekpleisters aan bod, maar er is net zo goed aandacht voor minder bekende plaatsen, monumenten en wijken. Je moet al een doorwinterde Antwerpenkenner zijn om deze 30

Wie denkt de GR 12-doortocht van Antwerpen vlotjes op een dag af te haspelen heeft het mis.

stadskilometers af te stappen zonder voor verrassingen te staan. Daarnaast bezoekt de route ook heel wat parken in de Antwerpse agglomeratie. Kleppers zoals het Nachtegalepark, het Stadspark en het Koning Albertpark zijn gekend. Maar wie kent het Park Hertoghe, met zijn eeuwenoud geklasseerd bomenbestand? Of het Bouckenborgpark? Eén ding is zeker, de GR

12 Variant West door Antwerpen is een stevige, niet te onderschatten wandelbrok.

Oude Spoorweg naar Mechelen

Van *Wilrijk* zet de Variant West zijn weg verder naar Mechelen via *Kontich*, *Waarloos*, *Rumst* en *Walem*. Ook deze 30 km zijn gloednieuw. Een smal wandelpad voert een eind langs de E19, verliest zich dan in de velden en bereikt langs het Kontichhof de gelijknamige gemeente. We komen terecht op wat vroeger de spoorlijn Wilrijk-Mechelen was, lijn 25A. Vijf kilometer van dit traject worden inmiddels beheerd als natuurreservaat, waardoor het een van de langste natuurgebieden in Vlaanderen is. Houten voetgangerssluizen aan de ingangen zorgen ervoor dat het pad uitsluitend door wandelaars gebruikt wordt.

Net voor de Nete stuiten we op een drinkwatermeer. “Paranoia strikes deep”, zong Buffalo Springfield al in 1967. We raakten de aanstekelijke songtekst en melodie niet meer kwijt toen we vanuit een vogelkijkhut uitkeken op ... prikeldraad en een beveiligingscamera.

Eenmaal de Nete over zoekt het traject bij

Het Steytelinckpark (Wilrijk).

De kathedraal (Antwerpen).

Sint-Jacobskerk (Antwerpen).

Sint-Rombouts (Mechelen).

Het kasteel van Schoten.

Het Koning Albertpark.

Bekijk extra foto's in de app

Walem terug de oude spoorwegberm op. Waar die bijna aansluit op de huidige lijn Mechelen-Antwerpen stopt onze (legale) sporenwandeling en worden we opgeslokt door de buitenwijken van Mechelen. Zowel de westelijke variant als de hoofdroute van GR 12 leiden naar het centrum. Waar het hoofdtraject dat tamelijk rechtlijnig doet, is de variant veel beter geschikt om kennis te maken met de stad. Mechelen is bezaaid met pittoreske hoekjes, straten en buurten. Ook aan monumenten ontbreekt het niet, en op heel wat plaatsen – vooral aan de waterkant – laten geslaagde renovatieprojecten een aantrekkelijk samengaan van oud en nieuw zien.

Met deze 60 extra kilometers is GR 12 weer helemaal mee met zijn tijd. De combinatie van de indrukwekkende ontdekkingsstochten door zowel Antwerpen als Mechelen met de rechtlijnige groene spoorbermtocht tussen beide steden levert een boeiend traject op. In het volgende nummer van Op Weg lees je meer over het vervolg naar Brussel en Kasteelbrakel.

Op beide dagen is er een lezing over GR 12, van Amsterdam naar Parijs.

STEEKKAART

De nieuwe topogids van het Vlaamse deel van GR 12 Amsterdam-Brussel-Parijs wordt officieel voorgesteld tijdens de Fiets en Wandelbeurs op 27 en 28 februari 2016. Dit artikel is een eerste impressie van het traject tussen Bergen op Zoom en Mechelen, zowel de opgefriste hoofdroute langs Lier als de nieuwe westelijke variant via Antwerpen. Volgende Op Weg lees je meer over het tweede gedeelte Mechelen-Kasteelbrakel. De gpx-track van het nieuwe traject wordt vrijgegeven bij de voorstelling.

Hof van Roosendaal.

10% korting op vertoon van lidkaart

BASE CAMP

Outdoor x Experts

Bevelsesteenweg 42

2560 Nijlen

03 481 76 76

www.basecamp.be

VOOR ACTIES ZIE ONZE WEBSITE